

SARKASLAMMEN YMPÄRISTÖ

SARKASLAMPI AREA

Ristilammen ja Sarkaslammen kallioalueita hallitsevat 30-50 m vedenpinnan yläpuolelle nousevat jyrkänneet ja niiden väliin jäävät laaksot, jotka kuvastavat alueen kallioperän murros- ja ruhjevyyhykkeiden kulkua.

Alueella on nähtävissä hirveä ja venettä esittäviä kalliomaalauksia, joiden lisäksi Ristilammen itärannan jyrkänneen karkearakeisessa graniittijuonessa on esihistoriallinen kvartsilouhos.

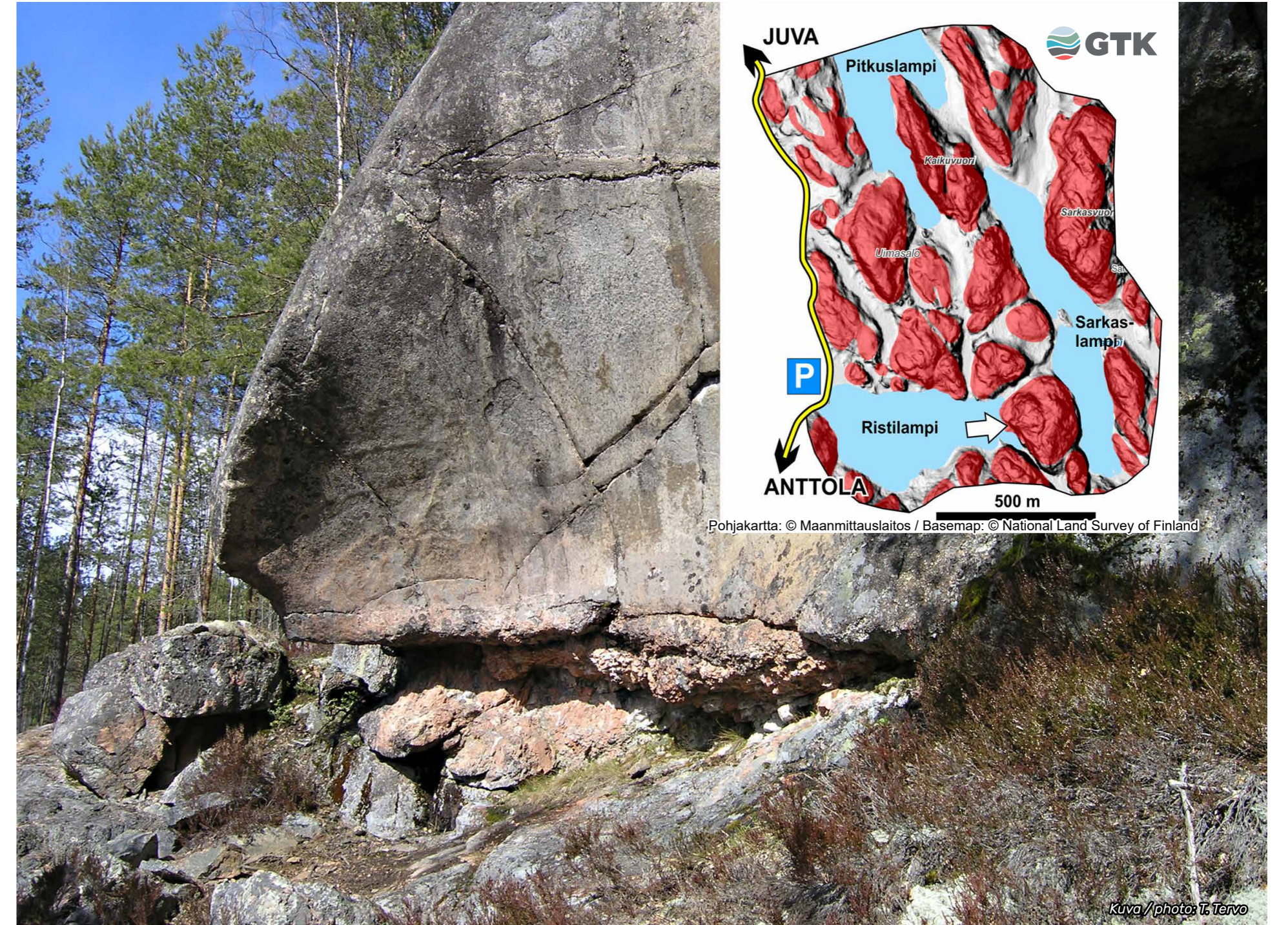
The rocky areas of Ristilampi and Sarkaslampi are dominated by scarps rising 30-50m above the water and the valleys between the scarps, which illustrate the passage of fault and fracture zones in the area's bedrock.

There are rock paintings in the area depicting an elk and a boat, and there is a prehistoric quartz quarry in the quartz-rich part of a pegmatite dike on the eastern shore of Ristilampi.

Pitkuslammen (77,8 m mpy), Sarkaslammen (80,7 m mpy) ja Ristilammen (78,9 m mpy) maasto on poikkeuksellisen jylhää. Lammet ovat syviä ja niitä ympäröivät kalliomaat kohoavat monessa kohdassa kapeina porrasmaisina jyrkänneinä. Kapeat ja paikoin soistuneet laaksot liittävät vesialueet verkostoksi, joka kuvastaa kallioperän murros- ja ruhjevyyhykkeiden kulkua. Erityisen hieno on Ristilammen itäisen jatkeen muodostava soistunut rotko.

The terrain at Pitkuslampi (77.8 msl), Sarkaslampi (80.7 msl) and Ristilampi (78.9 msl) is exceptionally rugged. The ponds are deep and the rocky hills surrounding them rise up in narrow, staggered cliffs. The narrow valleys, paludified in places, connect the water areas to a network that reflects the passage of the fracture and weakness zones in the bedrock. The paludified ravine that forms an eastbound continuation of Ristilampi is especially eye-catching.

Kallioperän ruhjeet erottuvat hyvin Juvan Sarkaslammen (geokohde 36) ja ympäröivän maaston kalliitopografiasta lampien muodossa ja kallioyläntöjen (kartassa punaisella) välisinä soistuneina painanteina (kartassa harmaalla). Valkoinen nuoli osoittaa kuvassa olevan esihistoriallisen kvartsilouhoksen paikan Ristilammen rannalla. Kvartsilouhos on hiidenkirkumaisen muodon omaavaan kalliiseinän alaosaan karkearakeisessa graniittipegmatiittijuonessa.

Bedrock fractures are easily distinguished in the bedrock topography of the Sarkaslampi area of Juva (geosite 36) and the surrounding terrain in the form of ponds and swampy depressions (marked in grey) between rocky uplands (marked in red). The white arrow indicates the pictured prehistoric quartz excavation on the shore of Ristilampi. The quartz excavation is a pothole-shaped lower section of the bedrock in a coarse granite pegmatite dike.

Alueen kalliiseinämissä esiintyy liuskeisuuden suuntaista voimakasta rakoilua. Rakoilusuunta on merkittävä yllä olevaan kuvaan viivalla. Kyseinen jyrkkä kalliiseinä on hirvi-maalauksen lähellä.

There is a large amount of cracking in the schistosity in the rocky walls in the area. The direction of the cracking is indicated with a line in the picture above. This steep rocky wall is near the elk painting.

Venekuva / A picture of a boat

Hirveä esittävä kalliomaalaus / A rock painting of an elk

Sarkasvuoren jyrkänneessä on noin viiden metrin korkeudella hirveä esittävä kalliomaalaus ja siitä etelään Sarkaslammen kalliossa venekuva. Vuonna 2017 alueelta löydettiin toinen hirvi-aiheinen kalliomaalaus. Se sijaitsee 20 m aiemmin tunnetusta maalauksesta etelään. Kalliomaalaukset on tehty noin 5 700-5 000 vuotta sitten aikana, jolloin Saimaan vedenpinta oli korkeammalla kuin nykyisin. Kuvat on maalattu joko veneestä tai jään päältä ja ne on tehty punamullalla, johon on mahdollisesti sekoitettu verta, rasvaa tai munankeltuaista. Maalauksen pintaan on saostunut vuosituhansien kuluessa opaalinainen piidioksidikerros, joka suojaa maalauksia kulumiselta.

Alueen pääkivilaji on kiillegneissi, jossa on graniittia suoniaineksena sekä paikoin laajempina alueina. Kalliomaalaukset ovat graniittialueella. Kiillegneissi syntyi 1,9 miljardia vuotta sitten muinaismeren hiekka- ja savipitoisten pohjasedimenttien muuttuessa kiillegneissiksi vuorijonopimuksessa. Pimuusprosessin jälkeen muodostui uutta kivisulaa mannerlohkojen törmätyksessä toisiinsa ja maankuoren paksuuntuessa. Tämä magma kiteytyi Saimaan alueelle tyypilliseksi vaaleanpunaisiksi graniiteiksi.

Kiillegneissi on metamorfinen kivilaji, joka on syntynyt maankuorella kohonneessa paineessa ja lämpötilassa toisesta kivilajista muuttamalla. Syntymisprosessissa metamorfisiin kiviin muodostuu liuskeisuutta eli suuntaa, jonka mukaan kivi lohkeaa levymäisiksi kappaleiksi. Sarkaslammen alueen kiillegneissin liuskeisuuden yleissuunta noudattelee suurin piirtein luoteis-kaakkoissuuntaa kaateen vaihdellessa pystyasentoisesta vinokaateiseksi.

Sarkasvuori scarp features a rock painting of an elk at a height of around five metres, and there is a picture of a boat on a rock at Sarkaslampi to the south. In 2017, another elk-themed rock painting was discovered in the area. It is located 20 m south of the previously known painting. Rock paintings were made about 5,700-5,000 years ago, when the water level in the Saimaa was higher than today. The pictures were painted either from a boat or on the ice. They were painted with red ochre, possibly mixed with blood, fat or egg yolk. An opalescent layer of silica has accumulated over the millennia and protects the painting from wear.

The main type of rock in the area is mica gneiss containing veins of granite, with larger areas of granite in some places. The rock paintings are in a granite area. The mica gneiss formed 1.9 billion years ago as the sand and clay sediment on the ancient seabed underwent mountain-folding. After the mountain-folding process, new magma was formed due to tectonic collision and the earth's crust thickened. This magma crystallised into the pink granite that is characteristically found in the Saimaa region.

Mica gneiss is a type of metamorphic rock, which forms in the earth's crust when another type of rock is subjected to high pressure and temperature. In the formation process, metamorphic rocks form schistosity, which determines the direction in which the rock breaks into plate-like pieces. The direction of schistosity in mica gneiss in the Sarkaslampi area is largely in a northwest-southeast orientation, and dip fluctuates from vertical to diagonal.

LÖYDÄ SAIMAAAN KÄTKETYT AARTEET!

Saimaa Geopark kertoo Saimaan vesistöläbyrintin tarinan sen alkuuurilta miljoonien vuosien takaa aina tähän hetkeen asti. Saimaa Geoparkin kohteet tuovat tämän ainutlaatuisen tarinan näkyväksi nykypäivän retkeilijöille.

DISCOVER THE HIDDEN TREASURES OF LAKE SAIMAA!

Saimaa Geopark tells the story of Lake Saimaa's extensive labyrinthine watercourse from its beginnings millions of years ago to the present day. Saimaa Geopark's sites make this unique story visible to today's hikers.

Merkkien selitys / Legend

- Saimaa Geopark kohde / Saimaa Geopark site
- Opastaulu / Information sign
- Pysäköinti / Parking
- Muinaisjäännös / Antiquity
- Retkeilyreitti / Hiking trail
- Polku / Path

Olet tässä / You are here

Sarkaslampen alue kuuluu sekä Luonterin rantojensuojeluohjelmaan että Natura 2000-verkostoon. Rantojensuojeluohjelmaan kuuluvat alueet ovat valtakunnallisesti arvokkaita ja edustavat monipuolisesti suomalaisen rantaluonnon eri tyyppiä.

The Sarkaslampi area is part of both the Luonterin shore conservation programme and the Natura 2000 network. The areas included in the shore conservation programme hold national value and represent a wide range of the different types of Finnish coastal nature.

Alueen esihistoriallinen kvartsilouhos ja kalliomaalaukset ovat muinaismuistolailla suojeltuja kiinteitä muinaisjäännöksiä. Niitä tai niiden lähiympäristöä ei saa vahingoittaa. Suojelun tarkoituksena on säilyttää kohteen sisältämä ainutkertainen tieto.

Prehistoric quartz excavation and rock paintings are officially protected by the Antiquities Act. It is forbidden to damage them or their immediate surroundings. Official protection of antiquities preserves their unique information value.

Lampia, kalliojyrkän teitä, soistuneita painanteita ja esihistorian havinaa!

Ristilammen esihistorialliselle louhokselle ja Sarkaslampea reunustavien jyrkän teiden kalliomaalauksille johtaa polku, joka alkaa pysäköintialueelta. Polku kulkee Ristilammen pohjoisrannan kautta louhokselle ja jatkuu kapean soistuneen solan kautta Sarkaslampen rantaan. Sarkaslampen puolella kuljetaan taas lammen rantaan ja saavutaan ensimmäiselle kalliomaalaukselle, venekuvalle. Kalliomaalaukselta nousee kallioselän teiden päälle ja jatketaan matkaa toiselle kalliomaalaukselle, joka esittää hirvää.

Varoituksen sana: polku on todella vaikeakulkuinen. Lampien rannat ovat paikoin louhikkoisia ja matkan varrella on jyrkkiä nousuja ja laskuja. Soistuneille alueille ei ole rakennettu pitköspuita, joten saatat tarvita vedenpitävät kengät. Polku ei sovellu huonokuntoisille ja pienille lapsille.

Ponds, rocky precipices, paludified depressions and prehistory!

The path to the prehistoric quarry at Ristilampi and the rock paintings on the cliffs around Sarkaslampi starts at the car park. It runs along the north shore of Ristilampi to the quarry and continues through a narrow, paludified ravine to the shore of Sarkaslampi. At Sarkaslampi the path takes you along the shore of the pond until you arrive at the first rock painting, the picture of a boat. From the rock painting, you then climb to the top of the rock face and continue on to the second rock painting, which depicts an elk.

A word of caution: the path is very difficult to traverse. The shores are bouldery in places and there are steep rises and descents along the way. There are no duckboards in the swampy areas, so you may need waterproof shoes. The path is not suitable for people who are unfit, or for small children.

RETKEILIJÄN ETIKETTI

Luonnossa liikkujan yleiset ohjeet

1. Suojele luontoympäristöä omalta osaltasi.
2. Anna eläinten ja kasvien olla rauhassa omassa ympäristössään.
3. Anna muidenkin nauttia luonnon rauhasta, vältä äänekkästä toimintaa.
4. Siivoa aina jälkesi ja tuo kaikki roskat ja muut tavarasi pois maastosta.

Tulenteko

Nuotiotulen sytyttäminen on sallittu vain retkikohteiden rakennetuilla tulipaikoilla. Polttopuukatoksen puut on tarkoitettu retkeilijöiden käyttöön. Kun sytytät tulen, huolehdi myös sen sammuttamisesta.

VISITOR ETIQUETTE

General instructions for exploring nature

1. Do your part to protect nature.
2. Do not disturb wild animals or plants.
3. Let other people enjoy the peace and quiet of nature too.
4. Always clear away your own rubbish and do not leave other items behind.

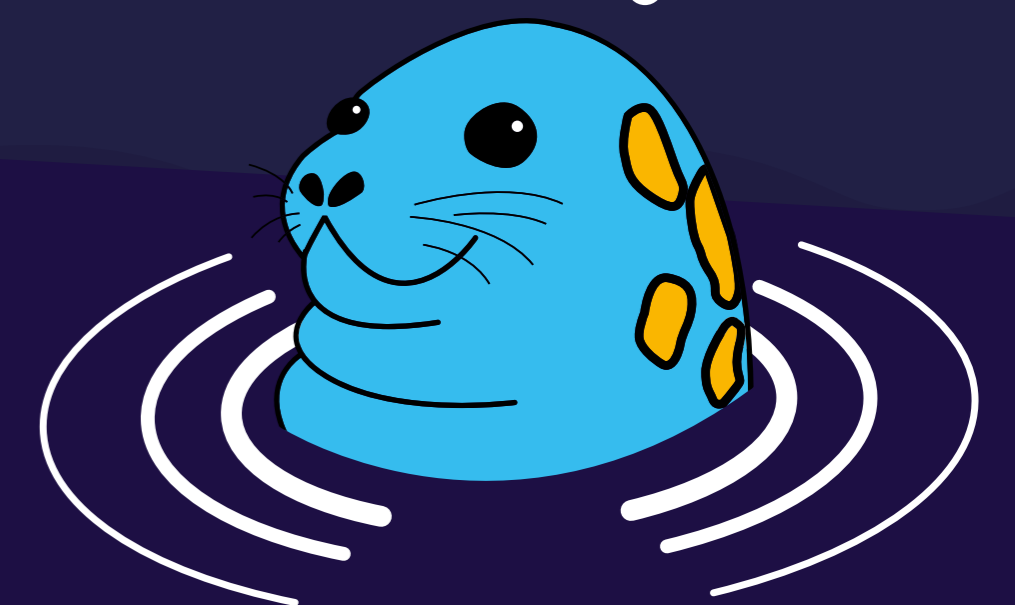
Lighting a Campfire

Campfires are only permitted at the designated campfire sites. The firewood in the firewood shelters is intended for use by visitors. If you light a campfire, also make sure you put it out.

Lisää tietoa / more information:
www.saimaageopark.fi

"Geoparkin kävijä, kunnioita luontoa, älä aiheuta häiriötä meille asukkaille tai likaa kotiamme!"

"Visitors to Saimaa Geopark: please respect nature and do not litter!"

LÖYDÄ SAIMAAN KÄTKETYT AARTEET!

DISCOVER THE HIDDEN TREASURES OF LAKE SAIMAA!

Muinaismeren muistoja rantakallioissa

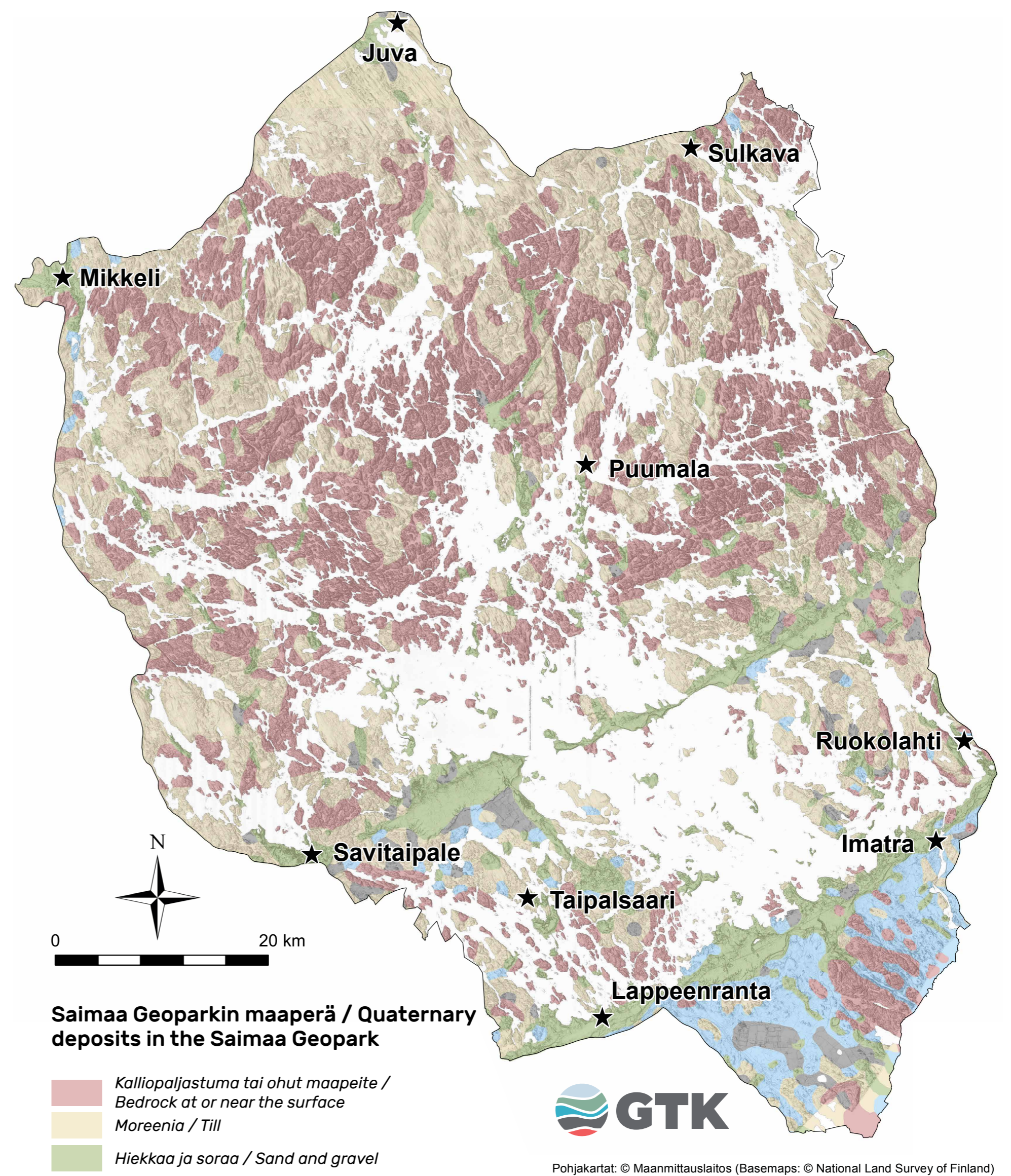
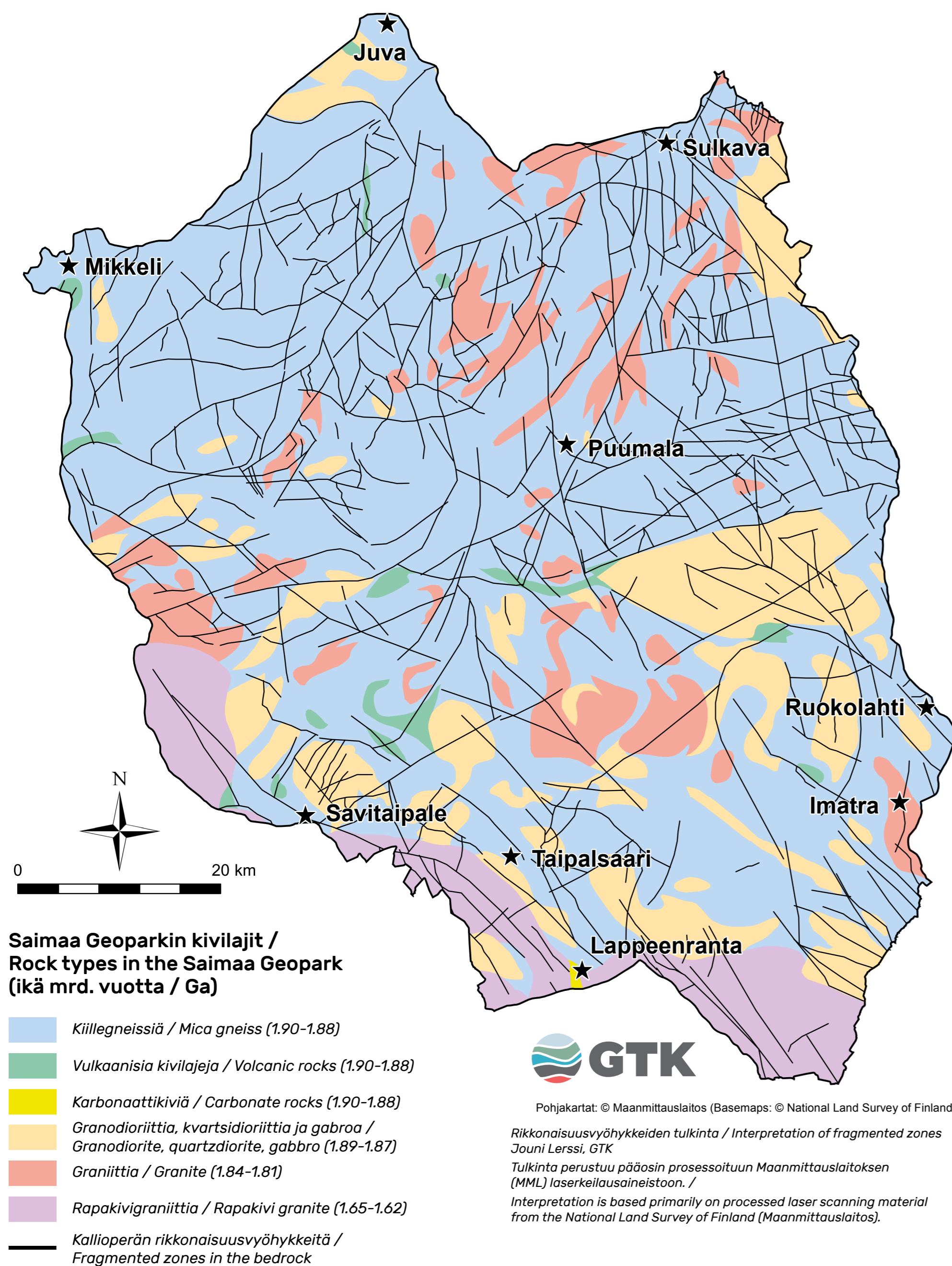
Saimaan ikivanha kallioperusta sai alkunsa muinaismeren pohjalla noin 1900 miljoonaa vuotta sitten. Kallioperä muovautui aikojen kuluessa; muinaismeri väistyi, nykyisen Saimaan kohdalle kohosi korkea vuoristo, kivimassat kiteytyivät sen uumenissa gneisseiksi ja graniiteiksi, ja vähitellen vuosimiljoonien aikana vuoristo kului pois. Graniittiperheen nuorimmaisena kiteytyi rapakivi, joka tunnetaan suomalaisella nimellään maailmanlaajuisesti. Nykyisin vuoriston pohja rikkonaisuusvyöhykkeineen näkyy Saimaan selkiä rajaavina ja rikkovina kalliosaarina ja -jyrkänteinä.

Remnants of an ancient sea left on the shore cliffs

The primeval rock foundations of the Saimaa region were born at the bottom of an ancient sea approximately 1,900 million years ago. The bedrock was formed over time; the ancient sea withdrew and a high mountain range rose in the Saimaa area. Deep in the foundations of the mountains, magma crystallised to form gneisses and granites, and gradually the mountains eroded away. The youngest of the granite family is rapakivi, which is known globally by its Finnish name. Nowadays the roots of the mountains with their fragmented zones are visible in rocky islands and cliffs, which border and dot the Saimaa lakeland scenery.

Yleistetty kallioperäkartta Saimaa Geopark alueesta
A simplified bedrock map of the Saimaa Geopark area

Yleistetty maaperäkartta Saimaa Geopark alueesta
A simplified map of quaternary deposits in the Saimaa Geopark area

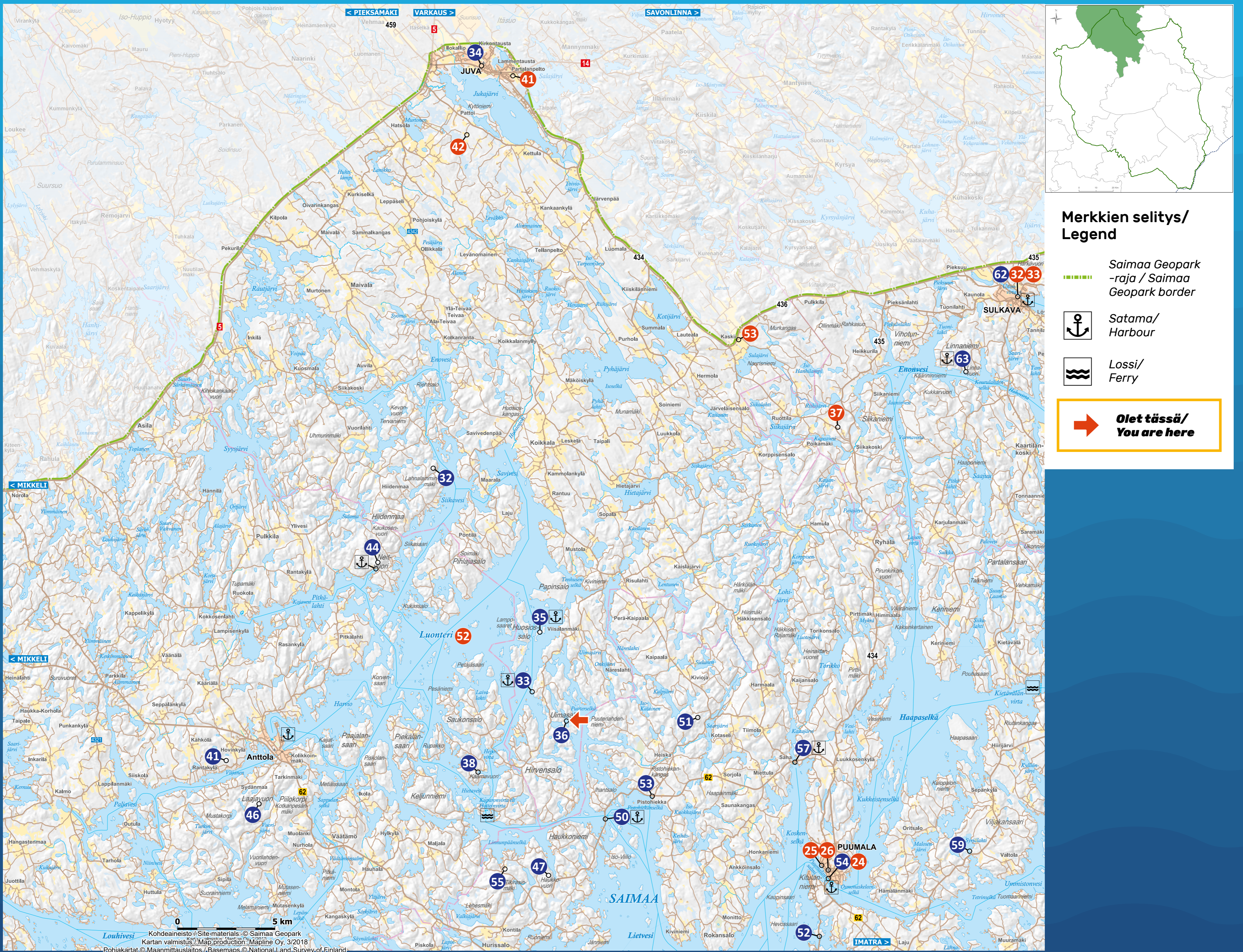

Mannerjäätikön muokkaama maisema

Geopark alueen rikkonaista ja topografialtaan vaihtelevaa kallioperää peittää vaihtelevan paksuna kerroksena irtaimista maalajeista koostuva maaperä. Alueen maaperä on syntynyt viimeksi kuluneen 20 000 vuoden aikana mannerjäätikön kuluttavien ja kerrostavien prosessien sekä jäätikön sulamista seuranneiden rannansiirtymisen, jokieroosion ja soistumisen tuloksena.

Landscape shaped by the continental ice sheet

The Geopark area's fractured bedrock and its varied topography is covered by a layer of soil. The soil is of varying thickness and consists of different kinds of quaternary deposits. The area's soil was formed over the last 20,000 years as a result of ice sheet erosion and deposition processes, and shoreline displacement, river erosion and paludification following the melting of the ice sheet.

Saimaa Geopark kohteet Juvalla / Saimaa Geopark sites in Juva

GEOKOHTEET / GEOSITES:

- 32 Enkelinpesän hajonnut siirtolohkare / Enkelinpesä broken erratic
- 33 Karihiekan hiekkaranta ja rantakalliot / Karihiekkä beach and outcrops
- 34 Juvan taajaman drumliinit / Drumlins in Juva urban area
- 35 Raintsaari, harjusaari ja kalliopaljastumia / Raintsaari esker island and outcrops
- 36 Sarkaslammen kalliomaasto / Sarkaslampi bedrock topography

LUONTO JA KULTTUURIKOHTEET / NATURAL AND CULTURAL SITES:

- 41 Juvan museo / Juva museum
- 42 Pattoin perintötalo / Heritage house of Pattoi
- 53 Kaskii maisema-alue / Kaskii landscape area

Luonterin järvalue on yksi Saimaa Geoparkin luonto- ja kulttuurikohteista. Geokohteista sen maisemiin sijoittuvat 38 Kaarnavuori, 44 Neitvuori, 32 Enkelinpesä, 33 Karihiekkä, 35 Raintsaari ja 47 Haukkoivuori.

Sarkaslammen kalliomaaston pohjoispuolelta löytyvä Karihiekkä on Luonterin vesistön itäosassa sijaitseva hiekkaranta, joka muodostaa 300 m pitkän kaaren ja jonka pohjoispää kääntyy kapeana särkkänä kohti ulappaa. Hiekkaranta vaihtuu sisämaan suunnassa mäntyvaltaiseksi kangasmaastoksi, joka rajoittuu myös rantaa rajaaviin, ruhjevyydyhkeiden säätelemiin jyrkkiin kalliiseinämiin. Kalliot edustavat alueen pääkivilajia eli seoksista granaatti-kordieriitti-kiillegneissiiä, jota halkovat leveät ja karkearakeiset graniittijuonet. Karihiekan lähistölle pääsee autolla, ja sen yhteydestä löytyy myös hyvin varustettu retkisatama.

The Luonterin lakeland area is one of Saimaa Geopark's natural and cultural sites. Geosites located in the area are 38 Kaarnavuori, 44 Neitvuori, 32 Enkelinpesä, 33 Karihiekkä, 35 Raintsaari and 47 Haukkoivuori.

Karihiekkä at the northern side of the Sarkaslampi area is a sandy beach to the east of the lake Luonterin. It curves for 300m and its northern end forms a narrow bar towards the open water. Inland the sandy beach changes to a pine heath, which is bordered by steep rock walls shaped by bedrock's fractured zones. The walls also border the beach itself. The rocks represent the main types of rock in the area, mixed garnet-cordierite-mica gneiss intersected by wide and coarse grained granite veins. The area near Karihiekkä is accessible by car, and the beach is home to a well-equipped excursion harbour.

Juva on viihtyisä, vireä ja verkostoitunut maaseutukeskus Itä-Suomen valtaväylän Viitostien varressa. Juva elää elintarvikkeista, puusta, luonnosta, matkailusta ja palveluista. Juvalla historia, nykyaika ja tulevaisuus kohtaavat: Juvan kunta ja seurakunta viettivät suurta juhlaa vuonna 2017, jolloin Juvan seurakunnan perustamisesta tuli 575 vuotta.

Juva on ollut asutettu jo ennen seurakunnan perustamista. Partalan kuninkaankartanon pelloilta löytyi kesällä 2016 arkeologinen korulöytö, joka nimettiin Juvan ristiksi. Tämä uniikki löytö on ajoitettu 1100-1300-luvulle.

Matkailussa luontokohteillamme on suuri rooli. Luontoomme voi tutustua vaikkapa vesiluontopolku Oravareittiä meloen tai Gottlundin kierrokseen tutustuen. Juvan laulussa lauletaan Jukajärvestä, joka sijaitsee aivan keskusta-alueen tuntumassa.

Juvalla järjestetään runsaasti erilaisia kulttuuritapahtumia kuten konsertteja, teatterinäytöksiä ja taidenäyttelyitä. Tapahtumien lisäksi Juvalla voi nauttia hiljaisuudesta ja puhtaasta järviluonnosta.

Juva is a pleasant, green and well-networked rural centre along Finnish national road 5, the arterial thoroughfare running through Eastern Finland. Juva's livelihood comes from foodstuffs, wood, nature, tourism and services. Past, present and future all come together in Juva: 2017 was a year of great celebration in Juva as the municipality and parish celebrated 575 years since its founding.

Juva was however settled even before the parish was founded. An archaeological jewellery find now named the Juva cross was discovered in the fields of Partalan kuninkaankartano in summer 2016. This unique find was dated to somewhere between the 12th and 14th century.

Our natural sites play an important role in tourism. You can explore our nature by rowing along the Oravareitti water nature path or by taking the Gottlund tour. Juva's song tells of Lake Jukajärvi, which is very close to the centre of Juva.

A large number of cultural events such as concerts, theatre performances and art exhibitions are organised in Juva. In addition to the events, visitors to Juva can also enjoy peace and quiet amid the lakeland nature.